

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 2/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av hälsoskyddslagen, livsmedelsla- gen, kemikalielagen, lagen om åtgärder för in- skränkande av tobaksrökning och lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters sä- kerhet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 5 februari 2009 en proposition med förslag till lagar om ändring av hälsoskyddslagen, livsmedelslagen, kemikalielagen, lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning och lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (RP 230/2008 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Jari Keinänen, social- och hälsovårdsministeriet
- direktör Maija Hatakka, Livsmedelssäkerhetsverket Evira
- jurist Laura Holkko, Konsumentverket
- tf. överveterinär vid försvarsmakten Mika Aho, Huvudstaben
- miljö- och hälsovärdsschef Merja Vuori, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira
- sakkunnig Tarja Hartikainen, Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att hälsoskyddslagen, livsmedelslagen, kemikalielagen, lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning och lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet ändras. Till lagarna fogas bestämmelser om att staten ska ersätta kommunerna för kostnaderna för uppgifter som centrala myndigheter föreslår att kommunerna ska utföra och som enligt de nämnda lagarna inom miljö- och hälsoskyddet ska handhas av de centrala myndigheterna. Bestämmelser om dröjsmålsränta på avgifter

som kommunerna tar ut av verksamhetsidkare ska också fogas till lagarna.

Hälsoskyddslagen föreslås bli kompletterad med en bestämmelse om att försvarsmakten ska sköta de kommunala hälsoskyddsmyndigheters uppgifter när det gäller försvarsmaktens militära övningar, objekt som måste hemlighållas med tanke på landets försvar och militär krishantering utomlands. Dessutom fogas till hälsoskyddslagen en bestämmelse om att kommunerna inom sitt område ska sköta sådana uppgifter i anslutning till lagens tillämpningsområde som

avses i vissa artiklar i Världshälsoorganisationens hälsoreglemente.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Propositionen tydliggör ansvarsfördelningen mellan de centrala myndigheterna inom miljö- och hälsoskyddet och kommunerna när det gäller kostnaderna för uppgifter som enligt lag hör till de centrala myndigheterna. Enligt förslaget ska staten betala ersättning till kommunerna för kostnaderna till följd av extra arbete som kommunerna utför på uppdrag av de centrala myndigheterna. Kommunerna kommer att tillåtas ta ut dröjsmålsränta på offentligrättsliga tillsynsavgifter, vilket är tänkt att göra avgiftsuttaget effektivare.

Enligt det föreslagna 71 § 3 mom. i livsmedelslagen betalar staten ersättning till kommunerna för tillsynsuppgifter enligt 30 § 4 punkten endast för kostnaderna för undersökning av prov. Den föreslagna kostnadsfördelningen grundar sig på den nuvarande fördelningen mellan kommunerna och Livsmedelssäkerhetsverket. Enligt gällande lag ska Livsmedelssäkerhetsverket på riksnivå ansvara för tillsynsuppgifter som kräver särskild sakkunskap, medan ansvaret för normal livsmedelskontroll som har samband med dessa uppgifter ligger på kommunerna. Staten kommer alltså fortsatt att betala ersättning bl.a. för specialanalyser som kräver särskild sakkunskap och som i regel är dyra. I och med att de prov som behöver tas för dessa krävande laboratorieanalyser vanligen kan passas in i den systematiska tillsyn kommunerna utövar, kan kostnaderna täckas med avgifter från aktörer inom livsmedelsbranschen. Det är viktigt, understryker utskottet, att man i detta sammanhang inte påför kommunerna en tyngre arbetsbörda och ett större kostnadsansvar.

Enligt den föreslagna 7 a § i hälsoskyddslagen ska försvarsmakten sörja för de uppgifter

som lagen ålägger den kommunala hälsoskyddsmyndigheten vid försvarsmaktens militära övningar, i objekt som ska hållas hemliga med tanke på landets försvar och vid krishantering utomlands. Jämfört med den gällande lagen lindras försvarsmaktens ansvar för hälsoskyddsuppgifter. Det har framhållits för utskottet att det med tanke på miljö- och hälsoskyddet i stort vore ändamålsenligt att reglerna för myndighetstillsyn är desamma inom hälsoskyddet och livsmedelsövervakningen. Försvarsmakten har emellertid gått in för att koncentrera sig på sina kärnfunktioner och skaffa behövliga stöd-tjänster genom utläggning och partnerskapsavtal, vilket innebär att också uppgifterna enligt hälsoskyddslagen kommer att köpas av utomstående tjänsteleverantörer. Därför utgår propositionen från att kommunen även framöver ska ansvara för tillsynen i de objekt som avses i 7 a §. Hur arbetsfördelningen utfaller i denna tillsyn är något som man måste bevaka, framhåller utskottet.

Utskottet ser det som angeläget att man, som regeringen föreslagit, föreskriver i hälsoskyddslagens 6 § om hälsoskyddsmyndigheternas befogenheter att bevilja sådana intyg om hälsokontroll för fartyg som Internationella hälsoreglementet kräver. Utskottet föreslår en språklig justering i 6 §.

Förslag till beslut

Social- och hälsovårdsutskottet föreslår

att lagförslag 2—5 godkänns utan ändringar och

att lagförslag 1 godkänns enligt propositionen men 6 § med följande ändringar:

Utskottets ändringsförslag

Lagförslag 1

6 §

Kommunens uppgifter inom hälsoskyddet

— — — — —
Kommunen ska inom sitt område också sörja
för tillsynen över att de förordningar utfärdade

Helsingfors den 13 februari 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
medl. Risto Autio /cent
Maria Guzenina-Richardson /sd
Arja Karhuvaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Jukka Mäkelä /saml

Håkan Nordman /sv
Päivi Räsänen /kd
Paula Sihto /cent
Anni Sinnemäki /gröna
Satu Taiveaho /sd
Lenita Toivakka /saml
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.

av Europeiska gemenskapen som hänför sig till
tillämpningsområdet för denna lag iakttas samt
för beviljandet av de intyg som avses i artiklarna
20 och 39 i Världshälsoorganisationens interna-
tionella hälsoreglemente (2005) (FördrS
51/2007) i *enlighet med bilaga 3 till reglementet*.